

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — O pravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Peterburga 17. nov.

[Izv. dop.]

Moskovsko zemstvo, prvo v celej Rusiji in vodit lino v narodnih rečeh vsem zemstvom je izročilo carju adresno. Da videte, kako ti reprezentanti ruskega naroda govore, eto vam iz te adrese samo stavka. Pravijo carju: „V nastopajoči teški čas bode vsa skrb Vašega carskega veličestva obračana v to, da se zboljša življenje potlačenih naših bratov po veri in rodu (proizhođeniju). Kakor koli naj bode konec po Vaših načrtih osnovanega pregovarjanja, moskovsko zemstvo se vsecelo predaja v voljo Vašo, gospodar, ker ve, kako so za ruskega carja dragi pravi interesi Rusije in vsega slovanskega sveta.“ Dalje se v adresi poudarja, da če z lepo ne gre, naj car le v boj gre, narod ga bode ves najkrepkejši podpiral.

Še odločnejše in še bolj slovansko pak govori adresa, katero je dal mestni zbor prvega ruskega mesta, src a Rusije, sveta Moskva, svojemu carju. Moskva, ta sredina Slovanstva govori mej družim: „Ko je Tvoja (carjeva) državniška beseda vstavila krvoprolivanje (v Srbiji), blagoslovilo se je Tvoje ime v vseh krajih slovanskega jezika. Ko si ti v kremeljskih stenah z narodom govoril, bilo je milijone src narodovih s srcem carjevim, in vsa Rusija, na čelu Moskva, močna in jedina, poslušala je sebe v carji, in bodri dan je zasijal nad rusko zemljo z upanjem in naddejami. Vedi zdaj, gospodar, da nij in nij bilo carja mogočnejšega od tebe po jedinstvu misli in čuvstva z narodom svojim, po čistoti in pravičnosti naloge, ki jo imaš. Vedi, da nij meje našej požrtvovalnosti, ljubezni do tebe, pokornosti in udanosti. Brez-

pogojno se udajemo tvojemu državnemu rokovoditeljstvu, Moskva veruje, veruje brezpogojno, da povsod, zmirom, na vseh potih bode vzvišeno držano ime Rusije, in da pojde slava carja osvoboditelja daleč čez ruske meje na blagost naših potlačenih bratov, na korist vsemu človečanstvu, v slavo istine božje.“

Slavjanska ideja je torej povsod pri nas na prvem mestu.

Časniki opozurejo, da je danes uže 16 dnij kar je premirje narejeno, pa še demarkacijskih linij mej vojskami nij bilo mogoče narediti. Kdo je temu kriv kot Turčija in vse nezdrave razmere v iztoku, katerim konec storiti Rusija mora, naj stane kar hoče.

Znano vam je, da je angleška „Times“ te dni povedala, da od početka bode John Bull mirno gledal, kako se bomo mi Rusi sami s Turkom topli. Še le kadar Turka vržemo in hočemo preko Balkana iti na Carigrad, potem hočejo Angleži na nas udariti, Turkom na pomoč prihiteti. In minister lord „Bikonsfield“, pokrščeni jud Disraeli, je žugal nam kako je Anglija bolj pripravljena nego katera druga država.

Ali mi se tega ne bojimo. Denarja imajo Angleži zdaj še res več, ali družega pa ne. In da se tudi z manjšim denarjem lahko zmagovalno bojuje, to so pokazali Nemci, ki so bogatejše Francoze vrgli, da, Turčija je prej popolnom bankrot napovedala, potem*pak pol leta vojskovala sè Srbi.

Sicer pa tu v Rusiji dobro vemo, da Anglija nij tako strašna, kakor se sama dela. Njena vojska je majhena, ona nema niti občne vojne dolžnosti še kakor druge države evropske; v srednjej Aziji smo mi uže prav blizu indijsko-angleške meje in s

pomočjo azijskih zaveznikov moremo zakuriti Angležem v indijskem gospodarstvu njihovem, da jih bode strah. Od krimske vojske je ruska moč od leta do leta rasla, angleška pa padala.

Dobil sem baš dragi mi „Slovenski Narod“, ki prinaša besedo ruskega carja, o katerej tudi moj dopis govori. Z veseljem opažam, da ste vi precej, telegram bravši, uže velikanško važnost tega opazili, da je ruski car govoril „za slovansko stvar“, ker te besede v svojem članku debelo tiskate. Prav imate. Tako sodijo tudi drugi. Eden tukajšnjih na nemškem jeziku izhajajočih listov, „St. Peterburger Herold“, katerega vam priložim, denes prinaša na prvem mestu dopis iz Berlina, v katerem pravi: „Wir hören zum ersten male offiziell von einer slavischen Sache reden, die Freiwilligenbewegung nach Serbien erhält nachträglich die offizielle Sanktion. Niemand unterschätzt hier die Tragweite dieser That-sachen, um so weniger, als die auf solche Weise klar bezeichnete Stellung Russlands als ein neues, bei der allgemeinen politischen Situation wohl in Berechnung zu ziehendes Moment erscheinen muss. Man behauptet auf der einen Seite weder, das Russland, die bisherige Aufgabe seiner, sowie der übrigen Diplomatie: die Lage der Christen auf dem Balkan zu verbessern — durchbrechend diese alle Nationen berührende Humanitätsfrage in offiziellster Form zu einer rein slavischen gemacht habe, noch verkennt man andererseits, dass diese, einem zweiten Ultimatum an die Pforte vollkommen gleichende Erklärung fortan Russland eine neue und genau präzisirte Stellung den Ereignissen

Listek.

Carevič Dmitrij.

(Po Petruševskem spisal J. Steklasa.)

(Konec.)

Na dvorišči nij bilo žive duše; samo en cerkveni služabnik, ki je bil slučajno na zvoniku, je vse to videl, kako je bilo, zaprl brž vrata ter začel plat zvona biti. Vse mesto se je preplašilo, narod je migom izletel na ulice ter tekkel k dvorcu ogledovaje se za dimom in plamenom. Prispevši do dvorca vlomila je množica zaprta vrata in obstala vsa osupnjena: požara nij bilo, nego na zemlji je ležal usmrten carjevič, zraven njega omamljena mati in ubita pestinja.

Mihajlo Bitjagovski je pritekel k dvorcu poprej nego drugi, skočil proti zvoniku in začel lomiti vrata, da bi zabranil zvonarju plašiti ljudi. Zdajci otide Mihajlo Bitjagovskij smelo

k stopnicam, kjer je ležal ubiti carjevič. Bitjagovskij je nagovarjal narod, naj ne dela hrupa in da se razide domu; govoril je, da smrti carjevičeve nij nobeden kriv, nego da se je on sam zaklal v božjasti. Ali narod je uže vedel, kdo je kriv, carica in pestinja ste povedali. Množica je zavpila in začela metati kamenje v Bitjagovskega; on je pobegnil v dvorec, a množica je vdrla za njim, izvlekla ga ter ubila. Potem se je narod razšel po mestu, našel Kačalova in Danilo Bitjagovskega ter ja precej ubil. Osipa Volohova so iskali dolgo ter ga našli še le takrat, ko je ležal carjevič uže v grobu v soboru. Volohova so pripeljali v cerkev ter ga ubili tam pred samo carico, ubili še tudi drugih 8 ljudij, ki so bili sporazumljeni s zločinci.

Pokončavši ubijalce je narod potihnil, pomiril se in s strahom pričakoval, kaj bodo v Moskvi rekli. Imenitni Ugličani so poslali precej glasnika v Moskvo, da izvesti carju o

vsem dogodjaju brez tajeja. Ali Boris Godunov je postavil po ugličkej cesti svojih ljudij: oni so zaustavljali in izpraševali vse mimogredoče ljudi. Vstavili so tudi glasnika, vprašali ga, zakaj in kam gre ter ga pripeljali k Borisu. Ugličko pismo je Boris zatajil, a mesto njega napisal drugo. V tem pismu se je reklo, da se je carjevič v božjasti zaklal z nožem, kar pa Nagi nijso opazili, in da svojo krivnjo operejo, nahustili so narod na nedolžne ljudi, katere je množica ubila. To pismo je Boris odnesel k carju, car je grenko zajokal, ali je vsemu verjel in rekel, naj bo božja volja. Vendar se pa tako velik zločin nij mogel pustiti brez iztrage. Radi preiskave so poslali v Uglič kneza Vasilja Ivanoviča Šujskega z drugimi imenitnimi osobami in enim metropolitom. Dospevši 19. maja v Uglič, odšli so poslanci naravnost v sobor, kjer je ležalo telo carjevičovo, pregledali ga in pokopali. Potem so začeli narod izpraševati: kako se je dogodilo,

gegenüber angewiesen hat, eine Stellung, von welcher nur Abstand genommen werden wird bei erreichten Resultaten."

Slovanstvo — profikulturno?

Jedna največjih zasramovanj našega roda in nas, jedna najgrših perfidij, katere moramo dan na dan čitati v časnikih, in spisih svojih sovražnikov, bodi si nemških, ponemčenih, angleških ali drugorodnih, je pač ta: zмага Slovanstva bi bila zмага nekulture proti kulturi, da bodo Slovanstvo požrlo erropsko kulturo, da je slavizem in barbarstvo vse jedno. Nij čuda, če nemški in drugi filister, ki Slovanstva iz samovida ne pozna do dna, ali ga celo čisto nič ne pozna, vse take fraze ki jih bere, kot svet evangelij verjame in nas sovražiti začne.

Kako veliko krivico delajo nam Slovanom ti, ki nas tako psujejo! Uže zgodovina, to se ve da prava, ne lažljivo in tendenciozno po-barvana zgodovina uči, kako so bili Slovanje z večjo kulturo nego so jo imeli germanski Franki, od teh na Labi in Odri po več stoletnih krvavih bojih zatrti, kako so Magjari pogazili z barbarstvom kulturno seme zasejano po sv. Cirilu in Metodu v slovanskej Panoniji. Turki pa so pohodili za tedaj veliko kulturnejšo veliko Srbijo, nego je bila tedanja Nemčija. Poglejte v stare slovanske vire, in dokazov imate dovolj za to resnico.

A tudi dan denes! Tudi dan denes Slovan v kulturi tako velikansko naprej koraka, kakor primerno noben narod ne. V Rusiji se je kmet osvobodil, nastalo je tisoče šol, nastale so orjaške daljine železnice — vse v kratkem času, vse mirno in brez krvi in revolucij, kakor so divjale drugod za isto stvar. Pomisliti je le, da je slovanski narod še mlad, da stopa še le zdaj v kolo svetovne zgodovine, da si bi bil imel uže davno opravičeno mesto mej prvimi, kjer se šteje slava in prosveta.

Brez strahu, da bi se nam moglo protivno dokazati, rečemo, da na pr. naše slovansko ljudstvo uže zdaj, po komaj 20 letih naših odločnejšega gibanja v narodnem oziru, več bere, nego nemško ljudstvo, kakor je na pr. po zgornještajerskih, zgornjeavstrijskih, zgornjekoroških, tirolskih gorah in še marsikje v oholej Nemčiji, kjer se največ tacih dohode, kateri nam Slovanom krivico delajo z očitanjem, da smo zoper kulturo.

Slovenci v Trstu.

Iz Trsta 21. nov. [Izv. dop.]

V prvikrat so denes v Trstu po oglih velikanski slovenski plakati nabiti, ki jih je izdalo in založilo politično društvo „Edinost“. Jako čudna prikazen lahonom. Kitajskim plakatom bi se gotovo težko ne čudili. Da označim neavstrijsko lahonsko stranko, ki se je leta 1868 posebno v nemiru odlikovala, naj samo povem tu, da so plakati „Mestnega volilnega odbora“ denes zjutraj bili vsi z ogljem počrtani in na nekaterih je bilo še zapisano: „morte“, to je „smrt“! Kakor hitro pa so bili nalepljeni slovenski plakati, uže se je drevila kopa umazanih pobalinov po mestu, ter so skrivaj tudi naše plakate z ogljem tu in tam počrtali. Mi se temu ne čudimo, ker poznamo in dobro sodimo, od kod to vse prihaja, neustrašljivo hočemo stati na narodnem braniku, ter se boriti častno za narodne svetinje in to vedno bolj od leta do leta. Gdenje plakato izpodbujajo našo stranko še k večjemu delovanju za skupno volitev. Delali bomo častno in pošteno, dokler ne zmagamo. Prošli so časi, ko smo tržaški Slovenci glavo še v vreči nosili. Postali smo modreji, potegnili smo raz glavo zaveso, ter se ozrli okrog. Zapazili smo, da nas je nekaj, da smo faktor, ki je sedaj uže v račun prišel, in ako bog da in sreča junaska, ojačili smo se in se hočemo od leta do leta bolj.

Dosti stvari smo se uže naučili v letošnjem volilnem boji, katere nam bodo v prihodnjic koristile. Objavili bomo po volitvah vse, kar sedaj zaradi splošne edinosti opuščamo. Zdaj ne poznamo mejusobnega prepira, ali strankarskih diferenc. Tržaškim Slovincem gre za skupno stvar, da zмага avstrijska, državi zvesta konservativna stranka, ki ne bode z nogami teptala narodnih in drugih pravic okoličanov, kakor jih je dosedaj vedno tako zvana Hermetova ultra-laška stranka.

V četrtem razredu bode volilna bitka v ponedeljek, in bode jako gorka. Če Slovenci zmagamo, ali ne! Da smo le delali in zmanjšali nasprotno stranko z delom, in pokazali smo, da smo!

Progresova stranka postavila je v IV. razred vse svoje velikanske korifeje, kakor, Angeli, župan, Hermet, Luzzato itd. mej temi

Krivična obsodba nij omamila naroda. Narod je razumel, da je dal ubiti carjeviča Boris, in nij pozabil Borisu le-ta zločin. Od tega časa je začel Boris Godunov v vsakej večej narodnej nesreči pokrivati svojo krivico. Moskva je pogorela: Boris je dal sezidati cele ulice na novo, razdaval pogorelcem denarje in milostna pisma, a narod je govoril, da je Moskvo zapalil Boris, samo da si more potem z milostmi zadobiti narod, ki ne bi vsled tega pustil carja v Uglič preiskavat zločin. Prihrumel je krimski kan pred Moskvo: prosti narod je začel govoriti, da ga je poklical Boris boječ se ruske zemlje za ubojstvo carjeviča. Carju se je rodila hči, ali čez eno leto je umrla: v Moskvi so pripovedovali, da jo je umoril Boris. Nazadnje je umrl sam car Feodor Ivanovič in tudi zdaj nijso pozabili Borisa: šla je nejasna vest, da je on spravljal carja iz tega sveta... Ali ubojstvo carjeviča Dmitrija osvetilo se je nad Borisom.

da se je carjevič sam zaklal? Odgovorili so vsi, da se carjevič nij sam zaklal, nego da so ga zaklali Bitjagovskij i tovariši, ki so pred smrtjo spoznali, da jim je to zapovedal Boris Godunov. Posle tega so prenehali izpraševati svet, nego so klicali pojedine na preiskavo. Izpraševali so vsacega, kogar so hoteli in kar so hoteli in ravno tako so tudi vse po svojej volji pisali ter se s tem vrnili v Moskvo. Tukaj so oni povedali carju, da se je Dmitrij res sam zaklal v padavici, ko se je z otroci igral na dvorišču. Nagi so bili popolnem obdoženi; pripeljali so je v Moskvo ter je grozno mučili; ali oni tudi vsled muk nijso priznali, da so krivi. Razposlali so je po oddaljenih mestih, carico pa postrigli za samostan. Trupla Bitjagovskega in njegovih tovarišev pa so izvlekli iz jam, kamor so je bili Ugličani vrgli, jim odpeli mrtvašnice in s slavjem pokopali. Ugličanov, 200 ljudij, so kaznili s smrtjo, drugim so odrezali jezike, ene so zaprli v stolpe, a večjidel pa so poslali v Sibirijo. Od tega časa se je mesto Uglič zapustilo.

ko so konservativci in Slovenci primerno IV. raz. vsakovrstne kandidate postavili. Kar pa se tiče važnejših oseb, pripravljeni so za druge volilne razrede. V okolici gre nekake zmedeno, ker ni v „Edinostnem“ odboru prave zveze in sporazumjenja. V nedeljo je bil volilen shod pri sv. Ivanu v „boritku“. Ostal je brez rezultata, sklepalo se nij ničesa. Priporočamo dotičnim osobam, ki imajo stvar v rokah, več stalnosti in nekoliko manj vere nekaterim, ki na mah prejšnjo stanovitnost podero, zraven pa veliko previdnost.

Slovenski volilci v Trstu

IV. mestnega razreda!

Politično društvo „Edinost“, katero brani in terja pravice slovenskega naroda, zedinilo se je z meščanskim volilnim odborom, da bomo skupno in složno delali na volitvenem polji.

Možje, katere Vam mi in meščanski odbor predlagamo, so znani poštenjaki in zmožni v zboru zastopati vse Vaše koristi, in ti so sledeči gospodje:

Aite Giuseppe, prisežni zvedenec.
Angiolin Giacomo, posestnik in najemnik zidarskih del.
Antonšič Giuseppe, pomorski kovač.
Bertini Luigi, čevljarski mojster.
Dollenz Giuseppe, sodar in posestnik.
Formiggin Vital B., mešetar.
Palese Pietro, posestnik in arhitek.
Scandella Alessandro, posestnik.
Schivitz Val. Matteo, inženier.
Schultz Michele, brivec in lasar.
Tossich Antonio, posestnik in trgovec.
Urban Michele, slikar.

Slovenski volilci IV. razreda! Pridite vsi osobno na volišče in volite enoglasno od nas nasvetovane možake!

Volitev bode v ponedeljek 27. novembra od 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 4. do 7. ure zvečer, v drugem nadstropji magistratnega poslopja.

V Trstu 20. novembra 1876.

Odbor političnega društva „Edinost“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. novembra.

V državnega zbora budgetnem odseku je Skene objavil pri točki „dispozicijsfond“ drž. budgeta, da ne bode glasoval zanj, ker ne zaupa ministerstvu. Minister Lasser je odgovarjal, da če se ta nezaupnica sprejme, bode ministerstvo vedelo kaj ima storiti (t. j. odstopilo). Dispozicijsfond je bil potem z večino sprejet.

V seji od 21. nov. je finančni minister o nagodbi z Ogersko poročal, da se je zjedilo in sklenilo razen colno in trgovinsko zvezo, tudi kvotno postavo obravnavati in neurejeno bankno vprašanje rešiti. Colna in trgovinska zveza se ima na deset let ponoviti. Obe vladi sta se zjedini o osnovi tarife za skupno colnišče. Provizorično se bode podaljšale skupno sklenjenje trgovskih pogodb s Francijo in Anglijo, kmalu tudi z Nemčijo. O davku na žganje in cukar so sprejeti zakonski črteži. Za rešitev banknega vprašanja je obdržal se principa jednote bankovcev a izdelala so se nova pravila. Vprašanje ob 80 milijonem dolgu bode razsodilo posebno razsodišče. Januarja se bodo predloge drž. zboru izročile.

Nova stranka mej nemškimi ustavoverci uže hira, komaj ko se je rodila. Ljuto so potegnili meč iz nožnice, — pa ga bodo zopet mirno nazaj vtekli. Graška „Tagespost“ toži, da je vse le vnanja stvar, nič notranjega. In to smo mi precej uganili, ko

smo rekli, da ti ljudje ne bodo nič novega naredili. Herbst je odločno proti, in Herbst je mogočen mej ustavoverci, žalibog.

Grof *Andrassy* je ozdravel, na Dunaj prišel, a odpotuje zopet nazaj v Pešto.

Poljski listi z ruske meje vedo veliko povedati o velicijah vojnih pripravah Rusije na Prutu in drugod.

V *Dalmaciji* se po kmetih povsod torej zmagali odločni narodnjaki, le Ljubiša je tudi voljen, on ki je nekoliko netist. Izvolili so ga Bokelji! Kako to? Zato ker ga je priporočal „Glas Črnogorca“. Črnogorski knez, čegar beseda v Boki jako mnogo velja, ima Ljubišo posebno in osobno rad, za to ga je dal zopet priporočiti. Za nas stvar nerazumljiva.

Magjari so zdaj sami zvedeli, da ne majo dosti česti žeti iz turških simpatij. Načelnik one deputacije peštanskih soft, ki je magjarskemu generalu Klapki čestitala, bil je Ševket-paša, tisti, ki je Bulgare mesaril, da se je cel svet zgroževal nad tem krvnikom. Lepi prijatelji!

Peštunski „P. Lloyd.“ pravi da bode Angleška stopila pred konferenco z gotovim programom, kateremu bodo vse velevali pristopile, — razen Rusije. Ali vse kaže, da se bode ta v magjarske službi stoječi nemški list močno premotil.

„Pol. Corr.“ razgláša, da je avstrijska vlada prepovedala *konje izvažati* iz našega cesarstva ven.

Vnanje države.

Iz *Belgrada* poroča dunajski list, da je ob priliki Černajevljevega godu bila velika cerkvena svečanost, katere se je tudi on udeležil. To je znamenje, da nij potrjeni, kar so pred par dnevi drugi listi poročali, da bi namreč bil Černajev odpravljen od glavnega poveljništva, kar je sicer v srbskih razmerah mogoče, dasi bi bilo nevhvaležno.

Ruska mobilna armada, ki ima iti na Turka v prvi boj, šteje po poročilu dunajske uradne „Wien. Abpost.“ 492 bataljonov, po 1000 mož, 28 strelnih bataljonov po 900 mož, torej 517.200 mož infanterije. Dalje pa še 50.000 mož konjice, in 322 baterij z 2508 kanoni in 60.000 mož artilerije. Pijonirjev ima 9300 mož. To se ve, da so še drugi kori, in da se tudi ti lahko podvoje, potroje in še več.

Iz *Odesa* se poroča: Pri Odesi, Seba stopolju, Krču, in na ustji Dnjeptra se polagajo torpedi v morje, da bode branili približanje sovražnih ladij k ruskemu obrežju.

Dunajskemu „N. W. Tagbl.“ se poroča, da je *Angleška* uže s Turčijo sklenila pogodbo, da, ako Rusija z njo vojsko začne, bode Angleška ob svojem času 100.000 vojakov jej na pomoč poslala, poleg tega pa jej polovico denarja za vojsko posodila. — To nij še mnogo. Vse to utegne Rusija z božjo pomočjo še pošteno premagati.

Italijanski prestolni govor, s katerim se odpira zdaj sesija italijanskega parlamenta, obeta razne reforme, poravnanje deficita in navaja navadne fraze o dobrih razmerah z družimi državami, bahaje se da je Italija velevalst postala.

Rusija bode tudi *Persijo* na svojo stran dobila, če pride do borbe s Turkom. Poslan je iz Peterburga poseben odposlanik z darovi na šaha in njegovega ministra.

Domače stvari.

— (Poslanec Hočevár), kateri molče zastopa Krško, Novomesto, Višnjo goro i. t. d. — je pristopil, kakor čitamo v „L. Z.“ k novejši stranki Skenejevej. Ali bode stranka zdaj kaj močnejša?

— (Iz Gradca) ima hrvaški „Obzor“, ki je nam včeraj došel, starčevičijansk dopis, kateri zagovarja ono, kar je „Obzor“ ob svojem času sam zametaval in pogubljal, namreč preziranje Srbov od strani šovinistične hrvaške mladine. Mi potrjujemo, da smo ga čitali, sicer pa o tem predmetu več govoriti menda ne bi koristilo.

— (Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) V seji 2. novembra se je mej drugim dovolila paralelka za 4. razred na mariborskejši šoli in izreklo se je nasproti sklepu neke domače učiteljske konference, da ne gre, da bi se vse šolske ure na do polu dne preložile. Imenovali so se nekateri učitelji in dovolile starostne doklade nekaterim (na nemškem štajeru).

— († France Hafner), c. kr. okrajni šolski nadzornik za ptujski, rogaški, ormuški, ljutomerski in gorenje radgonski okraj je 3. novembra t. l. v Mariboru umrl. Zbolel je bil prve dni meseca septembra; boleznij njegove je bilo baje vzrok njegovo trudopolno delo pri nadzorovanju. Rojen je bil v Gornjemgradu, star je bil še le kadih 40 let. Odlikoval se je vedno kot marljiv in dober učitelj.

— Služil je mej drugim od leta 1861—1863 na ljutomerski meščanski šoli (sedaj 1. realka), pozneje kot nadučitelj v Slovenjgradcu in od l. 1871. na mariborski vadični. Okrajni šolski nadzornik je bil od l. 1868; njegovo obnašanje je bilo mirno in taktno, njegove znanosti so popolnem zadostovale njegovemu poslu. Živel je zmerno, še prezmerno pri njegovem težkem poslovanju. Spoštovan je bil od vseh učiteljev, tudi od narodnih, katerih misli je sicer nekoliko odobral, a se za nje nij potegoval. Pokojni Hafner je bil prvi, ki je spisal slovensko stenografijo, s kojim predmetom se je kot učitelj v Slovenjgradcu dalje časa bavil. Spisal je bil o tem precejšnje delo, katero je ponujal „Slovenski Matici“, ki ga pa žalibog nij sprejela v založbo. Na to je marljivo izdelani rokopis izročil stenografskemu društvu v Draždanih. Pokojni nadzornik je bil torej ne samo izvrsten pedagog, zvesti spomovalac prevzetih dolžnosti, ampak tudi strokovnjak v tej posebni stroki, v stenografiji. Žal je tedaj tudi vsem narodnim učiteljem po tem možu, čeravno nij v našem smislu se trudil za slovensko šolstvo, žal nam je, ker vemo, da „selten kommt was besseres nach“, zatorej naj mu bode zemljica lahka!

— (Vabilo.) V sežanski čitalnici bode 26. nov. 1876 veselica s petjem, deklamacijo, glasbo, plesom in igro: Srce je odkrila. Začetek ob 7½ zvečer. Vstopnina za gospode 50 kr. K tej veselici uljudno vabi

Odbor.

— (Kmetijska družba) je včeraj sejo imela.

— (Filharmonično društvo) daje v nedeljo koncert.

— (Na Igu) ali Studencu se snuje čitalnica. Društvena pravila so baje uže vladi v potrdilo poslana.

— (Na Krasu) je huda burja s suhim snegom baje predsinočnem. Zameti in zamude vlakov torej so bile neizogibljive.

— (Iz Borovnice) se nam piše: Včeraj 20. nov. zvečer je tukajšnjemu trgovcu K. S. iz štacune, mej tem, ko se je v nasprotni sobi z dvema udoma sv. Hermandade razgovarjal, in v popolnej varnosti zibal, neki dolgoprstež izmaknil škrinjico, v kateri je bilo okolo 30 gold. drobnega denarja shranjenega. Te „aneksije“ sumi se neki tujec, — po govoru soditi mora biti Gorenjec — kateri je še isti večer z mešancem v Trst odlazil in v tukajšnji čakalnici železniške v ruto shranjeni drobiž prešteval.

— (Dva umora.) Iz Trsta se piše 20. t. m.: Včeraj o pol desetih zvečer so se čuli

v starej ulici glasi: „patruglia! guardia!“ in ko straža tja priteče, odkoder je glas prihajal, vidi v krvi ležati mrtvega delavca Canjarja; imel je vrat prerezan. V ulici „via Madonna“ pa sta v nedeljo o polu desetih do polu dne dva brata umorjenega Canjarja napala nekega Franceta Sinigoja iz goriške okolice in sta ga na več krajih z nožem zabola. Prenesli so ga v bolnišnico, a ker je umiral, nij mogel povedati, kdo ga je umoril. Na vprašanje, ali je on Canjarjev morilec je odkimal, da nij; ko so ga pa vprašali, koliko njih je njega napalo, je pokazal vseh petero prstov leve roke. Brata Canjarja sta pobegnila. Policija jih tem bolj išče, ker se je zvedelo, da sta se zaklela pomoriti vse one, ki so bili navzočni pri umoru njijnega brata. Tukaj so poboji in pretepi tako navadna stvar, da se skoraj noben človek ne zanima več za nje. Ako tako naprej pojde, treba se bode vsakemu poštenjaku z revolverjem oborožiti. — Naknadno sem izvedel, da so enega Canjarja ujeli policaji pri sv. Jakobu in je uže zaprt.

— (Premembe pri učiteljstvu po Slovenskem.) Na štajerskem: G. Joce Flicker (iz Ribnice), nadučitelj v Assachu (na zgornjem štajerskem); g. Flucher, podučitelj v Ptujju je umrl. G. Žvokelj, podučitelj na Vidmu. G. Pavl Leitgeb (od sv. Duha v Ločah) v Konjice; g. K. Mejovšek (iz Kamnice), podučitelj k sv. Magdalen v Mariboru; gospodičina J. Milek (ljubljska učit. kand.), podučiteljica na Doberno (Neuhaus); g. Milan Oberski (iz Lemberga), nadučitelj v Ponkvo; g. Jos. Podpečan (iz Bizeljskega), podučitelj v Slivnici pri Celji; g. J. Troha (iz št. Pavla pri Bolški), učitelj v Velenju; g. A. Žagar (iz Črešnovc), podučitelj k sv. Pavlu pri Bolški. (G. Fr. Podobnik (pri sv. Jakobu pri Celovcu), je za št. Pavl pri Bolški resigniral, baš tako tudi g. Ivan Rupnik (iz Svetine pri Celji) za Dramlje.) — Na Kranjskem: Gospodična pl. Renzenberg (učit. kand.), začasna učiteljica v Vipavi. — V tržaški okolici: G. Čargo iz sv. Križa na Prosek; g. Pellizon (iz Proseka) v sv. Križ; gospodična Piano (iz sv. Križa) v Rojan; gosp. Ana Blažek, učiteljica na Občini; gosp. Mar. Škerle, učit. v Rojanu.

Razne vesti.

* (Francesconi.) Mati tega k smrti obsojenega morilca, 70letna starka, je telegrafirala njegovemu zagovorniku, da bode prosila cesarja milosti. Princeza Carignan, v katere službi stoji eden brat Francesconijev, poslala je prošnjo na našega cesarja za odpustjenje smrtne kazni; pridejan je prošnji tudi listek italijanskega kralja Viktorja Emanuela. — Tudi morilčeva ljubica, Karolina Jarnik, je prišla na Dunaj, govorila z očetom svojega otroka, in pala v omotico, ko ga je bila zagledala. Pri odhodu mu je obljubila, da bode na kolenih prosila cesarja milosti. — Zanimivo je pismo, ki ga Francesconijeva mati piše nekemu prijatelju svoje familije. Ona pravi, da je njen sin do 24. leta živel pri njej in vedno kazal lastnosti najboljšega otroka. Pravi, da je moral šen, katerega je bil imel, možjane zmešati mu oni dan, ko je doprinesel strašni zločin. — Neka gospa iz Štajerje je pisala Francesconiju, da bode njegovega otroka in tega mater izdatno podpirala. Francesconi je odgovoril s pismom, v katerem se za tako dobroto zahvaljuje in svojo ljubico priporoča. Na koncu pa pravi, da njegovo srce nij tako sprideno, akoravno je o nesrečni uri storil strašni zločin.

* (Sedanja mladina.) Iz Berlina je pobegnil te dni 18letni gimnazijalec Martin Kon pa ravno toliko stara Ana Löwenstein. Brž ko ne sta se obrnila na Avstrijsko.

* (Pomanjkanje.) Iz občinskih učilnic v Budapešti se je 15. t. m. več učencev izgnalo zato ker učnine niso mogli plačati. Iz zgornje realke je moral več sto dijakov iti. Ko so dijaki to zvedeli, so jokaje se zapustili šolo, med njimi je tudi eden, ki je bil svojemu razredu izgled pridnosti in lepega vedenja.

* (Urne pete.) Te dni je pred sodbo v Olomucu stala neka ženska zaradi zločina goljufije. Ko so se sodniki pomaknili v stransko sobo v posvetovanje, jo je ženska popihala, in noben biričev, ki so bili zraven, niti tega opazil.

* (Zmrznili.) V Slivenci na Češkem je 11. t. m. zmrznul na poti proti domu nek zidar, Janez Sukup z imenom. Zadnjo nedeljo pa je na gosposvetskem polju na Koroškem zmrznil starček, ki je bil šel k bližnji fari po miloščino. Bil je komaj še kakih sto korakov od svoje hiše, a moči so ga zapustile, padel je na tla in zmrznil. Denar so našli še pri njem.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgatev doma in na tujem.

Zdaj je trgatega uže povsod končana, in od povsodi dohajajo poročila, kako se je letos obnesla vinska trtita. Vsa ta poročila pa tožijo, da so se ljudje od letošnje trgatve več nadejali, kakor so pa dobili. Le od Rena dohajajo vesti, da so tamošnji vinogradniki zadovoljni. Tam je povsod vino boljše, kakor pa lansko leto, po nekaterih vinogradih je celo tako dobro, da uže dolgo ne tako. Po višje ležečih vinogradih ima mošt večkrat po 24 do 27 percentov sladkorja. V poreskem Hesenskem je tudi trgatega dobra bila; vina je dosti in je dobro. Na Bavarskem pa ga niti veliko; pravijo, da četrt dobre letine. Boljše pa je povsod, kakor lansko leto. Ob Mozulji je grozdje prekmalu začelo gnjiti; letina je torej srednja, a boljše je vino, nego je bilo lani. Na Francoskem so imeli slabo vinsko letino in so komaj polovico toliko natrgali, kakor lani. Toda vino je po več krajih tako dobro, da bode pomanjkanje nadomestilo. V Vogezih, Mezi in Merti so natrgali po 60 hektolitrov na hektaru, kar znaša v teh treh okrajih 2,400.000 hektolitrov. Na Ogerskem je letošnja trgatega tako slaba, kakor uže dolgo ne. Zato bodo bržkone spekulanti cene starih vin podražili, da se jim bodo praznile kleti. Tudi dobro niti letošnje ogersko vino. Na Dolenjskem je bila trgatega tudi jako srednja, po nekaterih krajih celo tako slaba, da ljudje še take ne pomnijo. Spomladi je mraz škodoval trti, pozneje ožeg ali palež, nazadnje pa je še dež branil, da se to niti moglo zoreti, kar je bilo ostalo. Vino je navzlic temu dosta dobro in je dražje, nego je bilo lansko. Počez ga prodajajo po 7 gl. veliko vedro. Tudi Stajercem se letos niso vinogradi posebno obnesli, pa tudi tam je, kakor povsod, po nekaterih krajih dobro po nekaterih slabše. V Istriji so precej natrgali, ravno tako v Dalmaciji, a ona vina nimajo posebne priljubljenosti in se tudi k nam ne dovažajo. Po večini imajo tam rezko črnino. — Iz vsega tega je torej vidno, da kakor je vse drugo letos slabo, tako je tudi pri vinu. Nadejati pa se hočemo, da nam prihodnje leto napolni tem obilnejše kašče in kleti. Bog daj, saj naš kmet uže tako nema za kaj dobiti denarja, da bi odrahtoval visoke davke!

Umrli v Ljubljani

od 16. do 20. novembra:

Jože Boržič, otrok urarskega mojstra, star 3 leta 8 mes., v sv. Florjana ulici št. 47, za glavno vodenico. — Anton Kalos, c. kr. telegrafskega urada nadzornik, star 45 let, v mestu, judovska ulica št. 227, za oslabljenjem pljuč. — Uršula Suhadobnik, osobenjica, stara 46 let, v civilni bolnišnici, za tuberkulozo. — Ivan Okoren, otrok cunjarja, star 1 leto 11 mes., v mestnem gozdu na trnovski cesti št. 11, za drisko. — Ivan Seljan, hišni posestnik, star 71 let, v Trnovem št. 7, za oslabelostjo. — Jozefa Šeme, zasobnica, stara 80 let, v Vegovi ulici št. 9 v Gradišču, za prsno vodenico in oslabelostjo. — Marija Rupnik, osobenjica, stara 72 let, v dez. bolnišnici za vnetjem pljuč. — Martin Boc, delavec, star 50 let, v dez. bolnišnici za pljučno tuberkulozo.

— Neža Križaj, osobenjica, stara 65 let, v civilni bolnišnici, za oslabelostjo. — Jera Luknar, osobenjica, stara 70 let, v deželni bolnišnici, za želodčnim rakom. — Franc Lavré, c. kr. zandarmerskega stražmesta: a otrok, star 7 mes., na tržaški cesti št. 24, za vnetjem možgan.

Tu/ci.

21. novembra:

Kropka Mayer iz Dunaja. — Pri Slonu: Leskovec iz Idrije. — Pastjančič iz Trsta. — Linkmeyer iz Dunaja. — Rechnitzer iz Trsta. — Spitzer iz Dunaja. — Videc iz Gorenjskega. — Koren iz Planine. — Pri Malčić: Wolfinger iz Dunaja. — Tabeles iz Verone. — Homan iz Radovljice. — Reinisch, Aglaja, Huck, Haft, Fischer, Schwarz iz Dunaja. — Tunano iz Peterburga. — Pri Zamorci: Rupar iz Celovna.

Dunajska borza 22. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66		35	
1860 drž. posojilo	108		25	
Akcijske narodne banke	825		—	
Kreditne akcije	140		10	
London	126		60	
Napol.	10		10	
C. k. cekini	6		04	
Srebro	112		65	

sem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let nis je bil bolni, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsno, i na jetrah; sleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajanje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato filo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabost in bledanje pri nosečih ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenčce in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle staart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vled prsnih i čutnicnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje

štrdije. Čul sem od Vase čudapolne Revalesscière: pričel sem jo rabiti in ugotovim Vaso, da se čutim po mesečnem užitku Vase tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresnja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceno in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaso udani

Gabriel Teschner.

slušaatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin v sake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenutek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vaso Revalesscière in sedaj, ko uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje priščne hvaležnosti in popomega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevajenji, nespanji in hušanj.

Št. 75.877. Flor. Küllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V preloženih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 35 gold. Revalesscière-Macqiton v puščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 4 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijah trgovcih; tudi razpošilja dajaka hiša na vse kraje po poštah in ekspresnih ali povzetjih. V Ljubljani Ed. J. S. Svoboda, lekar pri „slatemu orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Andreoviču. (52)

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—32)

Gabriel Piccoli,

lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.

Nova slika.

Išla je v Beču velika in umetniški izvedena slika

Srbski vojskovodje v srbsko-turškem ratu.

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrović Njeguš.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Ailimpić, Franjo Cah in Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrović, Ilija Plamenac in Mašo Vrbica. — Polkovniki: Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Beker, Miloško Lešjanin. — Podpolkovniki: Sava Grujić, Vlastko Ković, Kosta Bučević, Gruja Mišković. — Major Paja Putnik in arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografijah narejenih lik z grbom Srbije in Črne gore.

Slika je litografil A. Šubert.

Slika je 53 centimetrov visoka a 90 centimetrov široka.

Cena je sliki 1 gl. 20 kr.

Naročbine se pošiljajo na ovo adresu:

P. Janković, Wien, VIII., Piaristengasse Nr. 49.

Novci se pošiljajo v plačanem pismu, ali po poštni napotnici; komur je lažje, naj na correspondenc-karti javi, pa se mu bo s povzetjem poslalo.

Prepodavci, koji za gotov novec naroče najmanje 10 komadov, dobivajo komad po 1 gld. in franco pošiljanje.

Cena ove velike in umetniško izvedene slike je tako majhena, da jo vsak kupiti more.

Brez ove slike naj ne bo nijedna obitelj, koja se interesuje za rat Srbije in Črne gore s turško carevino.

(319—7)